

UN PROIECT
Gazeta
CU EPISCOPIA ORTODOXĂ A MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMĂRULUI

Gazeta

NR. 29, septembrie 2012

DE RELIGIE ȘI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

ACEASTĂ PUBLICAȚIE
A APĂRUT CU SPRIJINUL
CONSILIULUI JUDEȚEAN MARAMUREȘ

Publicația apare cu Binecuvântarea ÎPS Justinian Chira
și îndrumarea P.S. Iustin Sigheteanul

După 7 ani, în care s-a definit și așezat în concepte, Taberei Sociale de Artă și Educație Incluzivă, de la Hoteni, ajunsă la a VIII-a ediție, au început să-i crească aripi și să afirme o nouă identitate: Tabăra Națională de Artă și Solidaritate.

TABĂRA NAȚIONALĂ

de Artă și Solidaritate

Parte a Proiectului Artă și Solidaritate, derulat de Parohia Hoteni în sprijinul copiilor din Centrul de Tip Familial pentru Copii și Tineri Hoteni, tabăra a devenit o adevărată școală de vară, în care copiii instituționalizați maramureșeni și artiștii plastici își arată unii altora drumul spre frumos. Cu sprijinul material și logistic al Episcopiei noastre prin Sectorul Misionar Social, al Fundației Hope and Homes for Children România, al Direcției Județene pentru Cultură Culte și Patrimoniul Cultural Național, Uniunii Artiștilor Plastici din România prin filialele participante și Direcției Generale de Asistență Socială și Protecție a Drepturilor Copilului, Tabăra Națională de Artă și Solidaritate are o evoluție ascendentă, devenind un reper cultural și social important.

Peste 40 de copii, dintre care 30 instituționalizați, alături de 40 artiști plastici maramureșeni și invitați din țară, membri ai UAP București, Bacău, Argeș, Craiova, au construit o frumoasă relație de mentorat artistic, cu valențe multiple de pedagogie, creație, dar și terapie prin artă.

Iscoditori pe plaiuri, căutându-și parca gura de rai mioritică, maestrul și ucenicul cărându-și pânzele, culorile, șevaletul și buna dispoziție, au creat opere ce se adaugă

colecției celorlalte șapte ediții. Astfel, peisajele satului maramureșean, chipuri de feciori și fete, aspecte ale vieții agrare, case țărănești și interioare ale acestora, munții și dealurile dinaintea privitorului artist s-au remodelat prin culoare așezându-se pe pânză spre încântarea iubitorilor de artă. Cu neajunsul condensării timpului dintre cele două limite, deschiderea festivă a taberei prin slujirea Tedeum-ului și recitalul de privesne și doine al Casandrei Maria Hauși și închiderea festivă prin slujirea Sfintei Liturghii de către PC Pr. Consilier Misionar Social, Virgil Jicăreanu, alături de paroh pr. Prof. Ioan Ardelean și prin vernisarea expoziției cu lucrările realizate, având ca simeză – peretele Bisericii Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril din Hoteni, s-a parcurs o etapă ciclică a proiectului Artă și Solidaritate.

Lucrările realizate la această ediție, impresionante ca număr, varietate stilistică, bogăție cromatică etc., având ca autori tineri artiști plastici, dar și oameni consacrați maștri ai artelor plastice, vor lua drumul spre sufletul publicului cu rezonanțe culturale și spirituale. Astfel, începând cu data de 18 septembrie, spațiul expozițional Golden Gallery, din complexul comercial Gold Plaza va găzdui timp de o lună de zile o selecție a celor mai bune lucrări ale ediției. Împlinirea rostului de solidaritate al acestui proiect se va face

de asemenea până la următoarea ediție, prin deschiderea mai multor expoziții cu vânzare în diferite locații din țară și străinătate și prin participarea la evenimente caritative de strângere de fonduri spre susținerea lucrării social-filantropice.

Proiectul Artă și Solidaritate, integrat acțiunilor noastre în sprijinul copiilor instituționalizați, în premisele sale de dezvoltare, în care se poate observa vizibil semnul binecuvântării, nădăjduiește realizarea unui Centru de Terapii prin Artă și deschiderea unui Muzeu de Artă Contemporană, care să adăpostească colecția patrimonială a Taberei Naționale de Artă și Solidaritate. Aducând mulțumire Preașfințitului Iustin pentru Arhiepiscopul Binecuvântare și sprijinul material al acestui proiect, PC Părinte Virgil Jicăreanu, Consilier Misionar Social, pentru deosebita implicare, D-lui Dir. al Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural, Dr. Ioan Marchiș, tuturor artiștilor locali și invitați din țară, și, nu în ultimul rând, D-lui Ștefan Dărăbuș, Director Național al Fundației Hope and Homes for Children România, partenerul și prietenul nostru ce face posibilă funcționarea zi de zi a Centrului de Tip Familial pentru Copii și Tineri Hoteni, dăm slavă lui Dumnezeu pentru toate realizările în care ne bucurăm a fi și noi parte.

Pr. Prof. Ioan Ardelean

Cinci ani de la alegerea Preafericitului Părinte Daniel în demnitatea de Patriarh

La 12 septembrie 2007, acum 5 ani, Preafericitul Părinte Daniel a fost ales Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Munteniei și Dobrogei, loțiitor al tronului Cezareei Capadociei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. În seara acelei zile, potrivit Ziarului Lumina, în jurul orei 20:00, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a validat alegerea noului Patriarh de către Colegiul Electoral Bisericesc în persoana Înalt Preașfințitului Daniel Ciobotea, Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei. În sunetul clopotelor care răsunau la Catedrala patriarhală din București, alegerea celui de al șaselea Patriarh al României a fost întâmpinată cu bucurie și entuziasm de credincioșii care așteptau hotărârea în fața Palatului Patriarhiei. Întronizarea Preafericitului Părinte Daniel ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române a avut loc în Catedrala patriarhală, la 30 septembrie 2007. A fost ales Patriarh după mutarea la cele veșnice a vrednicului de pomenire Teoctist patriarhul, care a păstorit Biserica Ortodoxă Română între anii 1986 și 2007.

Duminică, 9 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Parohia Copalnic, Prot. Lăpuș, în urma amplelor lucrări de restaurare ce s-au efectuat la 100 de ani de la construirea acesteia. A liturghisit și a predicat. Preotul paroh Valentin Petrenciuc a primit rangul de Stavrofor, iar binefăcătorii au primit diplome de vrednicie.

În aceeași zi, de la ora 15.30, P.S. Iustin Sigheteanul a binecuvântat noul lăcaș de cult provizoriu din Parohia Șișești, Prot. Baia Mare și a sfințit un clopot nou, după care a pus piatra de temelie pentru o nouă biserică de zid cu hramurile: „Adormirea Maicii Domnului”, „Sf. M. Mc. Gheorghe”, și „Sf. Ap. Andrei, Apostolul românilor și ocrotitorul României”

Biserica urmează a fi construită de cei aproximativ 1000 de credincioși ortodocși, care au rămas fără biserică în urma unei sentințe judecătorești emisă de Curtea de Apel Cluj, care a dat câștig de cauză celor 450 de credincioși greco-catolici.

În acest fel se pune capăt unor divergențe care durează între cele două comunități de peste 20 de ani. P.S. Iustin Sigheteanul l-a încurajat pe pastorul sufletesc, Pr. Andreica Octavian, Consiliul Parohial și pe credincioși, să poarte cu jertfelnicie și bucurie crucea zidirii unei noi biserici, îndemnând parohiile ortodoxe din jur să fie solidare cu ei și oferind în același timp din partea Episcopiei un ajutor financiar.

„Maramureșul este, duhovnicește, un Ierusalim viu”

Pr. Mircea Stuparu - Secretar eparhial al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului

Reporter: Ce atribuții aveți ca secretar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului?

Pr. Mircea Stuparu: Î.P.S. Justinian Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului m-a numit secretar al Episcopiei în data de 10 septembrie 2008. Îi mulțumesc încă o dată Î.P.S. Sale pentru încrederea pe care mi-a acordat-o, devenind astfel cel mai tânăr membru al Permanenței Episcopale. Este o mare onoare, dar și o mare responsabilitate. A contat mult faptul că timp de 10 ani am slujit lângă Î.P.S. Sa, împreună cu colegul meu, părintele Nicolae Thira. De asemenea, am învățat foarte mult în ceea ce privește munca la secretariat de la părintele Pop Ioan, care a fost secretar eparhial de la înființarea Episcopiei, și îi mulțumesc pe această cale.

În ceea ce privește atribuțiile de serviciu, secretarul eparhial îndeplinește oficiul de secretar al Consiliului Eparhial, al Permanenței Episcopale și al Adunării Eparhiale. Cu aprobarea Chiriarhului, redactează procesele-verbale ale ședințelor forurilor episcopale amintite, primește și păstrează corespondența prezidială și confidențială, prezintă personal episcopului corespondența ce intră în cancelaria Episcopiei, conduce și controlează buna funcționare a serviciului Registratură, ține la zi registrul de hirotonii, răspunde de arhivarea electronică a documentelor oficiale.

De asemenea, secretarul eparhial îndeplinește atribuțiile de protocol și duce la îndeplinire orice alte sarcini încredințate de către chiriarh. În general, acestea sunt câteva dintre cele mai importante atribuții. Și secretariatul episcopiei funcționează ca și secretariatul oricărei alte instituții publice administrative, cu toate responsabilitățile specifice acestui sector.

Rep: Părintele Vasile Vasilachi din satul Bobâlna spunea despre dumneavoastră că sunteți un fiu al satului deosebit, care încă de mic copil v-ați făcut un altar de icoane în casa părintească. Ce v-a îndrumat pașii spre biserică atât de timpuriu?

Pr. Mircea Stuparu: Recunosc că m-ați surprins cu această întrebare despre părintele Vasile Vasilachi și despre copilăria mea. Nu mă așteptam, dar mă bucur, căci despre aceste lucruri îmi place să vorbesc cu mult drag. Părintele Vasile Vasilachi a fost preot în satul unde am copilărit, în Bobâlna. Venea în Bobâlna după 5 ani petrecuți în temnițele comuniste. Înainte de închisoare, pr. Vasile fusese călugărit la Mănăstirea Neamț în 1936, a fost diacon și preot la Catedrala mitropolitană din Iași, apoi secretar patriarhal în timpul patriarhului Nicodim Munteanu, arhimandrit, predicator la Catedrala patriarhală din București, stareț la Mănăstirea Antim. În 1959 a fost arestat și condamnat la 8 ani de închisoare. A fost eliberat în 1964, și a fost numit preot în satul Bobâlna din Episcopia Clujului. După 5 ani de pastorație la Bobâlna, în 1969 a plecat în S.U.A. unde a rămas până la trecerea la cele veșnice în 6 ianuarie 2003. Acolo, în S.U.A., a ridicat o biserică în New York și a fost vicar –administrativ al Episcopiei misionare ortodoxe române din America și Canada.

Relația mea cu pr.Vasile a fost în cea mai mare parte prin scrisori. O singură dată ne-am întâlnit, în septembrie 1990 când, după Revoluție a revenit în țară și-a vizitat locurile natale, dar și pe dragii lui credincioși din Bobâlna. Corespondența cu pr. Vasilachi a fost foarte importantă pentru mine și m-au ajutat mult sfaturile și povețele dăsuului. Păstrez cu drag cele câteva zeci de scrisori de la părintele.

De altfel cu două zile înainte de a muri mi-a trimis ultima scrisoare. Părintele Vasile i-a îndrăgit mult pe bobâlneni. Ceea ce a spus dânsul despre mine în cartea „ Bobâlna și bobâlnenii” a spus despre toți credincioșii din Bobâlna. Toți credincioșii Bisericii străbune sunt deosebiți.

În ceea ce mă privește, pașii spre Biserică, mi-au fost îndreptați de bunica mea. Dumneaei a avut un rol determinant în drumul care aveam să-l parcurg mai târziu. Dragostea față de Dumnezeu, de Biserică, de slujbele bisericii, se așează în sufletele noastre încă de mici copii. Părinții și bunicii trebuie să se îngrijească ca această dragoste duhovnicescă să rodească până la maturitate și până la sfârșitul vieții noastre. Dacă dragostea față de Dumnezeu și față de Biserică va da roade până la sfârșitul vieții noastre și prin aceste roade ne vom câștiga mântuirea, atunci strădaniile părinților și bunicii noștri n-au fost în zadar. Toate roadele duhovnicești pe care le adunăm între cristelniță și mormânt, sunt felul prin care arătăm cât de mult l-am iubit pe Dumnezeu. Iar dacă prin acestea am dobândit Împărăția lui Dumnezeu, atunci bucuria va fi și a noastră, și a părinților noștri, și de bună seamă și a lui Dumnezeu.

Rep: Ce particularități are parohia dumneavoastră de la Recea?

Pr. Mircea Stuparu: Cu binecuvântarea Î.P.S. Justinian și a P.S.Iustin, și cu aprobarea Consiliului Eparhial, am fost numit preot paroh la parohia Recea în protopopiatul Baia Mare, începând cu 01.12.2009. În aceeași lună decembrie 2009, a trecut la cele veșnice fostul preot al parohiei Recea, vrednicul de pomenire părintele Han Stelian. Pentru toți a fost o mare durere sufletească și o mare pierdere, și mai ales pentru bunii

„Dacă dragostea față de Dumnezeu și față de Biserică va da roade până la sfârșitul vieții noastre și prin aceste roade ne vom câștiga mântuirea, atunci strădaniile părinților și bunicii noștri n-au fost în zadar”.

Pr. Mircea Stuparu

condus cu devotament și înțelepciune de către d-l prof.Silviu Baciu.

Rep: Chiar dacă nu sunteți maramureșean, sunteți de multă vreme aici. Cum simțiți Maramureșul din punct de vedere spiritual?

Pr. Mircea Stuparu: Maramureșul este, duhovnicește, un Ierusalim viu, care prin rugăciunile ierarhilor, preoților și credincioșilor săi, și prin felul de a fi a oamenilor de aici, a devenit un colț de rai al lumii. Cine vine o dată în Maramureș, pleacă de aici cu un dor și un sentiment care, probabil, nu și-l poate explica, dar îl poartă în suflet toată viața. Orice român sau chiar străin care trece prin Maramureș își dorește să revină aici tot mai des. Eu am ales să rămân și să nu mai plec de aici.

Rep: Ce vă este cel mai drag să le vorbiți tinerilor, având în vedere că sunteți un preot tânăr?

Pr. Mircea Stuparu: Să nu îmbătrânească. Sufletește să nu îmbătrânească niciodată. Dacă vom renunța la răutăți, la egoism, la orgoliu și la toate păcatele care ne îmbătrânesc, sufletește vom fi tineri totdeauna. Dacă vom asculta de cuvintele evanghelice ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ne vom putea apăra de toate ispitele și păcatele care vin de la diavolul. Să-l lăsăm pe Dumnezeu să lucreze în viața noastră. Fiecare dintre noi facem parte din planul de mântuire al lui Dumnezeu cu lumea și cu fiecare dintre noi Dumnezeu are un plan. În încheiere, doresc să transmit cititorilor dumneavoastră multă sănătate, pace, liniște și multe bucurii duhovnicești.

„Căutați pe Dumnezeu cât îl puteți găsi, stigați către Dânsul cât El este aproape de voi” Isaia 55,6

credincioși din Recea, pe care i-a păstorit vreme de 25 de ani și de la care își luase rămas-bun în urmă cu doar câteva săptămâni. În această atmosferă de tristețe pentru noi toți, dar mai ales pentru credincioși, mi-am început pastorația la Recea. Însă Dumnezeu ne-a dat tuturor putere să mergem mai departe, strânsuniți în jurul altarului și a bisericii. Recea este o parohie de frunte a episcopiei, cu oameni rugători și jertfelnici, atât pentru biserică, cât și pentru cei nevoiași și în suferință. Mărturie stau numeroasele colecte care s-au făcut în acest sens. Credincioșii din Recea au ajutat foarte mult pe maicile de la mănăstirea Habra-Groși, atât financiar, cât și cu mână de lucru, mai ales în perioada când se ridica biserica mănăstirii, iar în toamna fiecărui an trimit la Mănăstirea Habra ajutoare și alimente. Nu rămân datori credinșii din Recea, nici față de lucrările de la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, mărturie

stând mai ales ultimele trei colecte făcute care împreună totalizează suma de 14000 Ron, și exemplele ar putea continua. Credincioșii din Recea, au o credință lucrătoare prin fapte, de asemenea au o credință statornică, dovadă fiind faptul că nu s-au lăsat doborâți de vitregiile vremurilor și au rămas neclintiți în jurul bisericii lor străbune și a păstorilor lor. Încă o dovadă a statorniciei lor și preoților care i-au păstorit, este faptul că în ultimii șaptezeci de ani, eu sunt abia al patrulea preot, după vrednicii de pomenire Pr.Emil Brehaița, Pr.Ioan Sălăjanu și Pr. Stelian Han. Acestea sunt câteva din particularitățile parohiei Recea. Doresc, de asemenea, să adaug un cuvânt de apreciere pentru corul Bisericii Ortodoxe din Recea, care este un cor de tradiție, iar în ultimii 15 ani a cunoscut un remarcabil progres prin purtarea de grijă a regretatului pr.Stelian Han și a îndemnării și dăruirii d-nei.prof. Alina Ureche. În prezent, corul din Recea este

„Dumnezeu, prin providența divină, are grijă de întreaga creație și știe de ce avem nevoie înaintea ca noi să cerem”

P.S. Justin Hodea Sigheteanu, arhiepiscopul vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului

Rep.: Despre ispășirea păcatelor și dreptatea lui Dumnezeu în lumea aceasta.

P.S. Justin: În pilda cu datornicul nemilostiv pe care o spune Mântuitorul și care se găsește la Sf. Ev. Matei, cap. 18-13-35, Mântuitorul arată cum împacă Dumnezeu dreptatea cu iubirea milostivă. Cel ce datoră 10000 de talanți stăpânului n-ar fi putut să plătească niciodată dar pentru că s-a smerit și a căzut în rugăciune la picioarele stăpânului care l-a iertat și i-a șters și datoria. Pedagogia pe care dorește Dumnezeu să ne-o aplice este corespunzătoare și reciprocitatea. Dacă stăpânul l-a iertat și i-a șters datoria, se cuvenea ca și el să ierte pe aproapele său, ceea ce n-a făcut. Atunci iubirea și iertarea au fost înlocuite cu dreptatea, care a sancționat grav și definitiv pe cel nerecunoscător, aruncându-l într-un chin veșnic.

Apostolilor care aveau mentalitate iudaică și care-l întreabă pe Mântuitorul: „Doamne, până de câte ori vei ierta fratelui meu când greșește? Oare până de 7 ori?” Hristos le răspunde: „Nu zic până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori câte șapte”. Deci, la infinit.

Arătând că iertarea lui Dumnezeu este nelimitată pentru cei ce au căință și dorința de îndreptare. Dreptatea lui Dumnezeu se va manifesta plenar la Dreapta și înfricoșătoarea Judecată de Apoi.

Până atunci, Mântuitorul ne arată și se arată ca fiind chipul-icoana iubirii milostive a Tatălui care „...face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie și peste cei dreپți și peste cei păcătoși.

Rep.: Marii duhovnici spun că, în momentul în care omul devine preocupat de mântuire, trebuie să se lupte cu lumea, cu patimile trupului și cu diavolii. Ce arme are la îndemână creștinul?

P.S. Justin: Sf. Ev. Ioan ne învață că ispitele vin asupra creștinului „de la trup, de la lume și de la diavolul”.

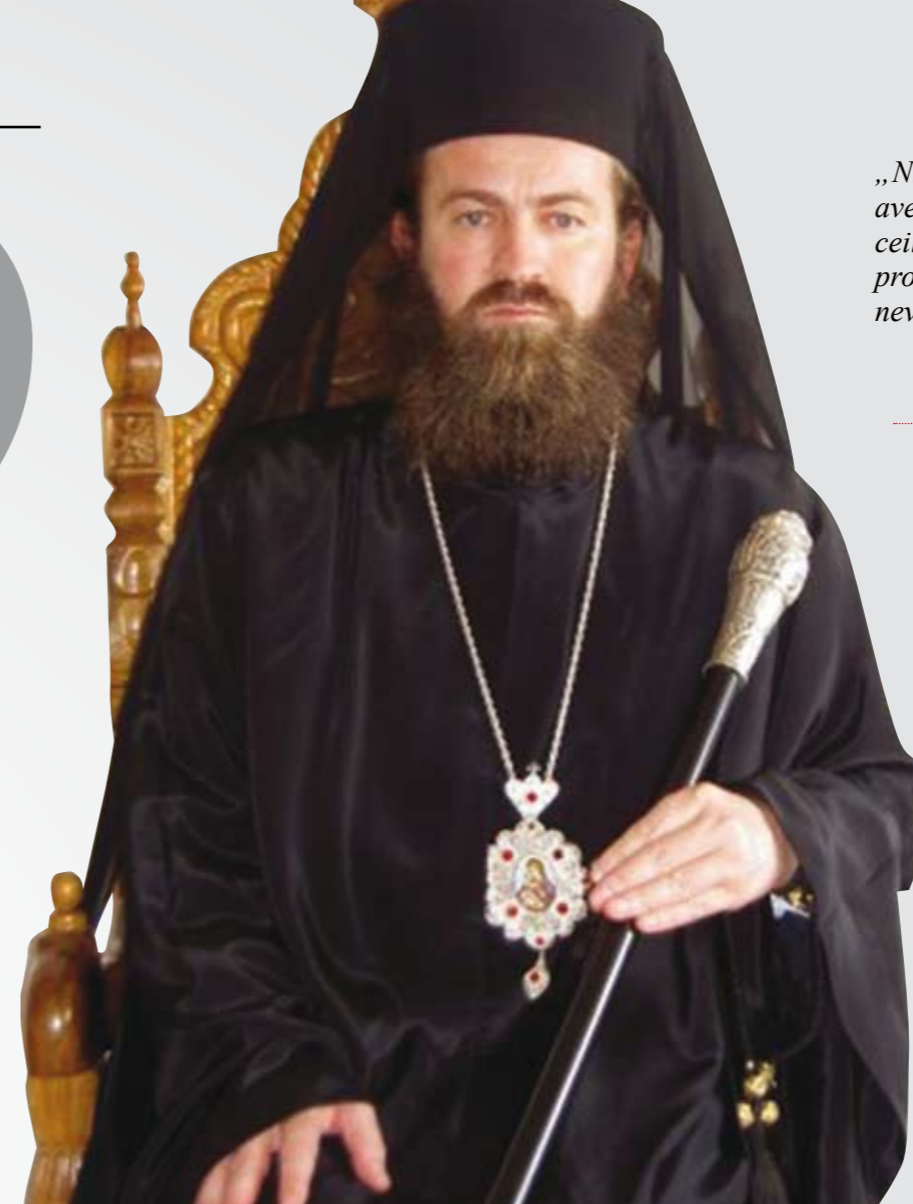
Mulți Părinți, mai ales Cuvioși, socotind că în lume nu pot lupta suficient de bine și că șansele unui război câștigat în aceste condiții sunt foarte reduse, s-au retras în pustie, adică au fugit din lume. Asta nu pentru că urau oamenii din lume, ci păcatul și decadența

societății. Acolo, în pustie, aveau liniștea pentru a se putea ruga neîncetat, hrana era redusă la „a mânca pentru a trăi”, deci la minimum necesar și simplu pentru a nu-și ocupa timpul cu preocuparea excesivă față de nevoile trupului și reușeau mai ușor să poarte războiul cu ispitele diavolești pentru a se despătimi. Când ajungeau cu ajutorul harului lucrător în viața lor să devină liberi față de constrângerile și aplecările trupului, atunci nu se mai rugau pentru ei, ci se rugau pentru mântuirea tuturor oamenilor. Creștinul trăitor în lume poate lupta prin post, rugăciune și multe fapte bune.

Postul și rugăciunea îl ajută să se smerească, să nu judece pe ceilalți ci să se interiorizeze și să-și vadă propria lui viață. Când își va vedea faptele lui bune, că sunt prea puține sau lipsesc cu desăvârșire, se va strădui să-și agonisească și această comoară pentru viața veșnică. În această stare de veghe ispitele care vin de la trup, de la oameni și de la diavol sunt mai ușor de biruit.

Rep.: Cum ne putem feri de păcatul mândriei?

P.S. Justin: Gândindu-ne cât suntem de slabi și trecători pe acest pământ. Apoi cât de mult suntem datori Creatorului că ne-a adus „din neființă la ființă”. Cum spune Sf. Vasile cel Mare. Și Sf. Ioan (3:16): “Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața veșnică”. Dacă ne gândim că mântuirea ne-a venit prin răstignirea, pătimirea, moartea și Învierea Mântuitorului și că avem ca și creștini o responsabilitate uriașă de a lucra la mântuirea noastră în așa fel ca jertfa Domnului să nu fi fost în zadar, atunci nu avem motive să ne mândrim. Niciodată nu vom reuși să arătăm suficientă recunoștință pentru a ne dovedi vrednici de

„Niciodată nu ne este îngăduit să motivăm că nu avem vreme pentru a face bine, pentru a ajuta pe ceilalți, pentru a ne sacrifica propriile noastre probleme și a sări în ajutorul celorlalți, care au nevoie de solidaritatea noastră”.

P.S. Justin Hodea Sigheteanu

Rep.: Explicați sintagma lui Nicolae Steinhardt „dăruind vei dobândi” (ca și în povestea tânărului care vrea să intre la mănăstire, dar spune că nu poate fi de folos, pentru că nu are nici credință, nici iubire de aproape, nici milă, nici răbdare, iar starețul îi răspunde că adevărata virtute este să dăruiești ceea ce nu ai).

P.S. Justin: Tot părintele Nicolae de la Rohia deslușește pilda smochinului neroditor. De ce l-a blestemat Mântuitorul dacă se spune că nu era vremea smochinelor? Tălcuirea acestui episod se face în felul următor: niciodată nu ne este îngăduit să motivăm că nu avem vreme pentru a face bine, pentru a ajuta pe ceilalți, pentru a ne sacrifica propriile noastre probleme și a sări în ajutorul celorlalți, care au nevoie de solidaritatea noastră. Cu alte cuvinte, a dăruii, nu bunuri materiale, ci cuvânt de mângâiere, întărire în credință, răbdare în suferință și încercare, a fi la locul și la timpul potrivit pentru semenul nostru încercat. Și ceea ce dăruiești fără să cheltuiești, adică bunurile duhovnicești, se răsfrâng asupra celui ce le dăruiește cu inima curată și bună.

Hristos a trimis pe apostoli la toate neamurile pământului spre a le propovădui Evangheliile și a-i creștina prin botez. Când însă un neam rătăcește de la adevăr, Dumnezeu poate să îngăduie să vină necezuri și încercări asupra lui spre a se abate de la calea cea rătăcită și a se întoarce pe calea cea bună.

jertfa Mântuitorului și nu ne rămâne altă soluție decât smerenia.

Rep.: Se spune că există și păcate ale neamului. Cum trebuie să se raporteze creștinul la destinul neamului său?

P.S. Justin: Exista la evrei credința că Dumnezeu pedepșea urmașii pentru păcatele părinților până la al șaptelea neam. Mântuitorul s-a arătat ca icoană a iubirii Tatălui și ne-a descoperit că în ceruri avem un Tată, nu un observator care contabilizează necruțător faptele noastre rele. Tatăl nostru este mult milostiv și îndelung răbdător și nu dorește moartea niciunui păcătos „ci dorește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină”. De aceea Hristos a trimis pe apostoli la toate neamurile pământului spre a le propovădui Evangheliile și a-i creștina prin botez. Când însă un neam rătăcește de la adevăr, Dumnezeu poate să îngăduie să vină necezuri și încercări asupra lui spre a se abate de la calea cea rătăcită și a se întoarce pe calea cea bună. Acest lucru îl vedem întâmplându-se pe vremea lui Ilie, când poporul a fost lovit de acea cumplită

secetă din cauza căderii în idolatrie. Oare popoarele de astăzi care au trăit două milenii de creștinism și se descreeștinează sub ochii noștri nu ar putea fi vinovate pentru nenorocirile care se abat asupra întregului pământ? Este o întrebare! Suntem datori însă cu multă rugăciune și nu este îngăduit să ne pierdem nădejdea. Ce este cu neputință la oameni, este cu putință la Dumnezeu!

Rep.: Se spune că și munca este o formă de rugăciune. Cum trebuie să se raporteze creștinul la munca sa fără să cadă în extreme (nici în lene, nici în lăcomie)?

P.S. Justin: Măsura o dă Dumnezeu în Cartea Facerii: 3,19: „În sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea cea de toate zilele...” Deci a asigura pâinea cea de toate zilele presupune mult efort și muncă fizică, mai cu seamă că bărbatul este dator să-și întrețină familia acolo unde soția a adus pe lume mulți prunci și nu poate să lucreze deoarece trebuie să se ocupe de creșterea lor. Creștinul însă nu se va lăsa robit de păcatul lăcomiei și va păstra măsura în toate.

Asigurând o viață decentă familiei pentru a trăi în demnitate umană așa cum și Dumnezeu dorește, familia creștină nu va cădea în idolatria închinării la bunurile materiale și trecătoare, ci va arăta credință, fidelitate și recunoștință față de Creator și Dăruitor. Cât privește lenea sau delăsarea, Sf. Ap. Pavel este foarte categoric când critică delăsarea tesalonicenilor, care nu mai munceau, crezând că a doua venire a lui Hristos este iminentă. Sf. Ap. Pavel le spune răspicat: „Cine nu vrea să lucreze, nici să nu mănânce” II Tes. 3,10. Mântuitorul, în predica de pe munte, pune lucrurile în ordine atunci când zice: „Nu vă îngrijați de viața voastră, gândindu-vă ce veți mânca sau ce veți bea; nici de trupul vostru, gândindu-vă cu ce veți îmbrăca. Oare nu este viața mai mult decât hrana și trupul, mai mult decât îmbrăcămintea?” Matei 6,25. Dumnezeu, prin providența divină, are grijă de întreaga creație și știe de ce avem nevoie înainte ca noi să cerem. Noi suntem datori să fim mulțumitori și recunoscători, harnici și darnici.

DE MARAMUREȘ
Gazeta

Baia Mare, Bd. Traian 23/9
Tel. 0728-836 348, 0362-401 332
fax 0362-401 331
www.gazetademaramures.ro

Fondator
Dan **PĂRCĂLAB**

Director general
Ioana **LUCĂCEL**

Coordonator de proiect
Mircea **CRISAN**

IT/DTP
Ada **FONAI**

Colaboratori

Pr.dr. Cristian **Ștefan**
- consilier cultural

Pr.dr. Augustin **Vasile**
- vicar administrativ

Protos. drd. Casian **Filip**
- ecleziarh al Catedralei
Episcopale „Sfânta Treime”

lerodiamon Teodosie **Bud**

Maramureș, țară veche, cu oameni fără pereche, păstrează cele mai frumoase și neprețuite comori pe care le are poporul român în Nord-Vestul Țării.

Pe primul loc se află bisericuțele de lemn, care rezistă în curgerea secolelor ca și niște făclii vii, ce vorbesc lumii întregi de statornicia în credința ortodoxă a românilor din Maramureș, Sătmar, Lăpuș, Oaș, Chioar sau din Zona Codrului.

Unde au existat biserici, a existat și o ierarhie, întrucât Biserica este o instituție divino-umană care și-a desfășurat activitatea în timp și spațiu. Organizarea bisericească a căpătat forme și structuri diferite de-a lungul secolelor, indispensabile pentru orice epocă fiindu-i eparhia și parohia, precum și mănăstirea.

75 Gazeta DE RELIGIE SI SPIRITUALITATE ORTODOXA

DE ANI

de la reînființarea Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului

Biserica maramureșeană, păstrându-se în hotarul legislației bisericești, își va reorganiza pe plan local, potrivit rânduielilor canonice în anul 1937 instituția Episcopatului, după o văduvie impusă de diferite regimuri politice, de aproape 200 de ani.

Astfel, Sfântul Sinod al B.O.R., în baza dispozițiilor canonice 34 Apostolic, aprobă, în Ședința de lucru din 14 Iulie 1937, reînființarea Episcopiei Maramureșului, ca sufragana a Mitropoliei Bucovinei cu reședința la Sighet.

Din Monitorul Oficial nr. 167, publicat în data de 23 Iulie 1937, în baza temeiului 1.874 al Sfântului Sinod, aflăm că jurisdicția noii episcopii este fixată asupra mănăstirilor și parohiilor din Protopopiatele Sighet, Cetatea de Piatră (Baia Mare), Satu Mare, Sălaj (Carei) și Vișeu, prin respectarea principiului autonomiei potrivit căruia Biserica se conduce și administrează independent, prin organisme proprii locale, și rămâne în comuniune dogmatică și liturgică cu Biserica ortodoxă mamă.

Mitropolitul Visarion Puiu de la Cernăuți a fost însărcinat să organizeze noua Eparhie Sufragana. Drept urmare, în ziua de 20 Iulie 1937 a chemat la Cernăuți, la o consfătuire, pe episcopul Tit Simedrea de la Hotin, pe Ipolit Rădăuțanul, arhiepiscop vicar al Mitropoliei Bucovinei precum și delegați de la Episcopia de Bălți și din partea Episcopiei Maramureșului. La această consfătuire s-a hotărât constituirea Consiliului Eparhial interimar al Eparhiei Maramureșului, alcătuit din reprezentanți clerici și mireni.

Consiliul Eparhial Interimar s-a constituit la data de 30 August 1937, sub președinția consilierului eparhial Dr. Sebastian Stanca, prima hotărâre a acestuia fiind aceea de a organiza primele alegeri pentru Adunarea Eparhială a nou înființatei Episcopii a Maramureșului. Misiunea aceasta avea să fie dusă la bun sfârșit în ziua de 12 Decembrie 1937, când a avut loc la reședința mitropolitană din Cernăuți, Adunarea Eparhială Constitutivă a Episcopiei Maramureșului prezidată de către vrednicul de pomenire Visarion Puiu, Mitropolitul Bucovinei.

Din luările de cuvânt de acum 75 ani și din procesele verbale întocmite atunci constatăm 2 realități triste și anume: starea modestă a Bisericii Ortodoxe din Maramureș și vitregia care au arătat-o autoritățile locale față de noua episcopie. Consiliul Eparhial a intervenit în repetate rânduri pe lângă autoritatea județeană locală pentru cedarea unui imobil în care să funcționeze episcopia, dar nu s-a primit nici un răspuns. Pentru desfășurarea activității administrative, au fost închiriate 2 camere la etaj, în imobilul unui evreu din Sighet, unde vor lucra funcționarii din aparatul administrativ până la finalul anului 1937. Abia la 1 Martie 1938, Episcopia va avea reședința prin actul de donație nr. 1407 al regelui Carol al II-lea, întărit și de Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 116/1 Martie 1938, prin care era atribuit în proprietate Episcopiei fostul Palat Cultural din Sighet ce figura în C.F. 1868 nr. top 16.263. Acesta va fi intabulat pe Episcopia Maramureșului și aici va funcționa Episcopia, cu întrerupere în timpul Dictatului de la Viena, în timpul Episcopului Vasile Stan și a urmașilor lui.

În ceea ce privește activitatea administrativă a noii Episcopii, de remarcat este faptul că la 1 Noiembrie 1938 a fost ales în scaunul de episcop al Maramureșului

Dr. Vasile Stan, arhiepiscop vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, prin care a fost reluat șirul episcopilor de Maramureș, după o întrerupere de 2 secole.

Unitățile administrativ-bisericești ale Episcopiei au gravitat în jurul Centrului Eparhial din Sighet, din arhiva acelei vremi reușind să deslușim numărul protopopiatelor, al parohiilor, al mănăstirilor și al preoților care le-au deservit.

În Protopopiatul Cetatea de Piatră, cu reședința în Baia Mare, protopop Augustin Șovrea, a existat un număr de 24 parohii, în Protopopiatul Sighet, un număr de 15 parohii, în Protopopiatul Vișeu, protopop Vasile Magdău, un număr de 15 parohii, în Protopopiatul Satu Mare, protopop Teodor Ciorogaru, un număr de 22 parohii, iar în Protopopiatul Sălaj, cu reședința în Carei, protopop Ignatie Borza, un număr de 11 parohii, inclusiv Parohia Valea lui Mihai.

De asemenea, documentele vorbesc de existența vieții monahale pe Valea Izei la Dragomirești, unde a funcționat o mănăstire de călugări și în Țara Oașului pe raza localității Tarna Mare, unde se mai văd până astăzi ruinele Schitului Văgaș, pe limita de hotar cu Ucraina.

În toate unitățile de cult a existat o viață bisericească vie, la Sfintele slujbe participând copii frumoși, tineri deștepți, bărbați întregi și femei evlavioase, cum nu găsești în vreo altă parte din țară.

Acum, la 75 de ani de la reactivarea Episcopiei de Maramureș, când cei ce au făurit-o dorm sub glie în cimitir, noi cei ce culegem roadele se cuvine să le aducem un pios omagiu și să-i înscriem în neuitare.

De asemenea, pentru cei care vor citi aceste rânduri, mesajul nostru este acela de a-și păstra fiecare credința ortodoxă în suflet, de a nu o vinde pe un blid de linte și de a nu se lăsa furați de valul de ură și vrajbă ce domnește în acest veac și care va ucide popoarele și credința lor.

Să-l rugăm pe bunul Dumnezeu să lase șirul anilor să se aștearnă peste existența Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, pentru că această instituție sacră din Nord-Vestul României va rămâne garanțul păstrării dreptei credințe.

Pr. Dr. Vasile Augustin, Vicar Eparhial

Fragment din predica
Preafericitului Părinte Daniel,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe
Române, la Duminica dinaintea
Înălțării Sfintei Cruci (Convorbirea
lui Iisus cu Nicodim)

(...) În Sfânta Scriptură a Vechiului Testament sunt multe locuri în care este prefigurată taina Crucii și a izbăvirii neamului omenesc prin Pătimirile și răstignirea Mântuitorului Iisus Hristos.

Sfânta Cruce este preînchipuită în Vechiul Testament, în primul rând de 'pomul vieții', sădit de Dumnezeu în mijlocul Raiului, alături de 'pomul cunoștinței binelui și răului' (cf. Facere 2, 9). Această legătură dintre Crucea Domnului și pomul vieții a fost evidențiată în mod deosebit de iconografia Bisericii. Astfel, în cultul Bisericii Ortodoxe, Crucea este înțeleasă ca fiind chiar pomul vieții situat în centrul lumii, pe Golgota sau 'locul căpătâni', unde se crede că era mormântul lui Adam, cel prin care a venit moartea în lume. Crucea reînnoiește și sfințește întreaga creație, prin lucrarea mântuitoare a Celui ce S-a răstignit pe ea: 'Lemn al vieții cu adevărat cel sădit în locul căpătâni, prin care a lucrat mântuirea Împăratul veacurilor, în mijlocul pământului înălțat fiind astăzi, sfințește marginile lumii și se înnoiește Casa Învierii...' 1. 'Eu, cel ce am murit prin pom, te-am aflat pe tine pom de viață, purtătoare de Hristos, Crucea mea...' 2. Precum primul pom, pomul vieții, se afla în Rai, acum cel de-al doilea pom se află în raiul cel nou, care este Biserica lui Hristos: 'Alt rai, ca și cel de mai înainte, s-a cunoscut Biserica, având lemn purtător de viață Crucea Ta, Doamne, din care prin atingere luăm nemurire' 3. (...)

Sfânta Cruce a fost simbolizată în Vechiul Testament și prin lovirea Mării Roșii de către Moise cu toiagul și despărțirea ei, pentru a scăpa poporul evreu de mânia lui faraon. Dumnezeu îi spune lui Moise: 'Iar tu ridică-ți toiagul și-ți întinde mâna ta asupra mării și o desparte, și vor trece fiii lui Israel prin mijlocul mării ca pe uscat' (Ieșirea 14, 16).

lată ce spune Sfântul Ioan Gură de Aur despre aceasta: 'A întins Moise toiagul pe care-l avea în mână, a lovit apa, și curgerea cea nestatornică a apelor s-a despărțit uitându-și însușirea ei' (Ieșirea 14, 21).

Când poruncește Dumnezeu, și un element ca acesta își uită însușirile lui. Ca o slugă înțeleaptă, marea, când a văzut pe robul Stăpânului, s-a supus și a ascultat. A ascultat

nu pentru că respecta lemnul cel uscat, ci din pricina Celui ce avea să fie răstignit pe lemn. A văzut marea chipul crucii, a înțeles îndată adevărul și s-a dat înapoi. Treci tu, îi spune marea lui Moise, tu și tot poporul lui Israel. Și a trecut Moise și tot poporul lui Israel' 5. De asemenea, Crucea este simbolizată de toiagul lui Moise, când, la Meriba, lovind cu toiagul său stâncă, a ieșit apă pentru a potoli setea poporului (cf. Ieșirea 17, 1-7). Un simbol al crucii este și toiagul lui Aaron, care a odrăslit (cf. Numerii 17, 8-10). (...) Cea mai importantă prefigurare a Crucii în Vechiul Testament este lemnul pe care Moise a ridicat șarpele de aramă în pustie. Se știe că în timp ce poporul evreu traversa pustia, mulți oameni mureau fiindcă erau atacați de șerpi veninoși. Atunci Dumnezeu i-a poruncit lui Moise să înalțe un șarpe de aramă și oricine privea la șarpele de aramă, înălțat în pustie, se vindeca: 'Fă-ți un șarpe de aramă și-l pune pe un stâlp; și de va mușca șarpele pe vreun om, tot cel mușcat, care se va uita la el, va trăi' (Numerii 21, 8-9). Deci, această vindecare a oamenilor care erau mușcați de șerpi era o preînchipuire a Crucii Mântuitorului Iisus Hristos. În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: 'Nu vedeți potrivirea chipului cu adevărul? Atunci evreii au scăpat de moarte,

dar de o moarte temporală; acum credincioșii sunt scăpați de moartea veșnică. Atunci șarpele înălțat în aer vindeca mușcăturile șerpilor; Iisus vindecă rănilor pe care le face dragonul duhovnicesc (diavolul). Acolo, cel ce privea cu ochii trupului era vindecat; aici cel ce vede cu ochii sufletului se ușurează de toate păcatele sale. Acolo spânzura (atârna) un chip de aramă, care reprezenta un șarpe; aici trupul Domnului pe care l-a format Duhul Sfânt. Acolo, un șarpe mușca și un șarpe vindeca; aici moartea biruiește moartea și moartea dăruiește viață' 7. Referitor la această legătură dintre taina răscumpărării neamului omenesc prin Mântuitorul Iisus Hristos și șarpele înălțat de Moise în pustie, Sfântul Chiril al Alexandriei spune: 'Șarpele înseamnă păcatul amar și de oameni ucigător, care chinuia tot neamul omenesc de pe pământ, mușcând în multe moduri sufletul fiecărui om și vărsându-și în el veninul de multe feluri al răutății. Și nu puteau scăpa altfel de păcatul care îi biruia decât prin ajutorul cel din cer. S-a făcut deci Dumnezeu-Cuvântul într-o asemănarea trupului păcatului, ca să osândească, precum s-a scris, păcatul în trup (Romani 8, 3) și să Se arate pricină veșnică de mântuire celor ce privesc la El printr-o credință tare și prin pătrunderea dogmelor dumnezeiești. Iar

SEMNE PROFETICE ale CRUCII LUI HRISTOS

faptul că s-a fixat șarpele pe un stâlp înalt (Numerii 21, 9) arată pe Hristos ridicat la înălțimea văzută și cunoscută, ca să nu rămână necunoscut nimănui pe pământ, cum zice El însuși (Ioan 12, 32), pentru pătimirea de pe cruce' 8. (...)

În Noul Testament, Crucea este altarul de jertfă pe care S-a răstignit Mântuitorul Iisus Hristos și pe care a sfințit-o cu sfântul Său Sânge pentru răscumpărarea neamului omenesc. În acest sens, Sfântul Apostol Pavel spune că 'El (Hristos) a intrat o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfințelor, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu însuși sângele Său, și a dobândit o veșnică răscumpărare. Căci dacă sângele țapilor și al taurilor și cenușa junincii, stropind pe cei spurcați, îi sfințește spre curățirea trupului, cu atât mai mult sângele lui Hristos, Care, prin Duhul cel veșnic, S-a adus lui Dumnezeu pe Sine jertfă fără de prihană, va curăți cugetul vostru de faptele cele moarte, ca să slujii Dumnezeului celui viu' (Evrei 9, 12-14). Crucea este, de asemenea, mijlocitoarea preamăririi lui Hristos (cf. Filipeni 2, 8-9; Luca 24, 26), mijlocul prin care s-a înlăturat vrăjmășia dintre oameni și împăcarea lor cu Dumnezeu (cf. Efeseni 2, 16; Coloseni 1, 20), semnul biruinței lui Hristos asupra morții și semnul Fiului Omului, care se va arăta pe cer la a doua venire a Domnului (cf. Matei 24, 30), puterea lui Dumnezeu pentru cei ce vor să se mântuiască (cf. I Corinteni 1, 18), pecetea lui Dumnezeu asupra celor meniți să scape de la pierzanie (cf. Iezechiel 9, 4-6; Apocalipsa 7, 2-3; 9, 4)10.

În Antichitate, crucea era un instrument de tortură și de ocară pentru răufăcători. În Vechiul Testament era considerat 'blestemat înaintea Domnului tot cel spânzurat pe lemn' (cf. Deuteronom 21, 23). Însă Mântuitorul Iisus Hristos, primind a fi răstignit pe Cruce din iubire pentru oameni și luând asupra Sa păcatele lumii, ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se pentru noi blestem' (Galateni 3, 13). Pentru a explica cum Hristos S-a făcut blestem pentru oameni și pentru mântuirea lor, Sfântul Chiril al Alexandriei spune: '(Hristos) a luat asupra Sa osânda ce atârna cu dreptate asupra celor păcătoși, în baza Legii. Pentru că S-a făcut pentru noi blestem, căci 'Blestemat este tot cel spânzurat pe lemn', după cum s-a scris (Galateni 3, 13). Iar blestemați suntem noi toți, care nu voim să împlinim Legea dumnezeiască. Căci în multe

păcătuiam toți (Iacob 3, 2), firea omenească fiind foarte lunecoasă spre aceasta. Fiindcă a zis Legea dumnezeiască: 'Blestemat este oricine nu stăruie într-o toate cele scrise în cartea Legii, ca să le facă' (Deuteronom 27, 26). Deci blestemul se referă la noi, și nu la altceva. Căci cei vinovați de călcarea Legii și duși cu repeziciune la necarea din ceea ce s-a rânduit se cuvine să fie pedepsiți. Cel ce n-a știut de păcat S-a făcut blestem pentru noi, ca să ne elibereze pe noi de vechiul blestem. Fiindcă a fost de ajuns să pătimească pentru toți Dumnezeu Cel mai presus de toți, ca, prin moartea trupului Său, să obțină răscumpărarea tuturor' 11.

Așadar, prin moartea Sa, Hristos Domnul a biruit păcatul și moartea, iar prin Învierea Sa din morți a arătat slava Crucii ca fiind slavă a iubirii Sale jertfelnice, sfințitoare și de viață făcătoare. De aceea, cântăm noi în fiecare Duminică: 'Iată, a venit prin Cruce bucurie la toată lumea'. Deci, Hristos a transformat crucea din instrument de ocară și de tortură în simbol al iubirii de viață făcătoare.

Sfânta Cruce este semnul lui Hristos, semnul Fiului Omului, care se va arăta pe cer când va veni El să judece viii și morții (cf. Matei 24, 30). Demonii se tem de Sfânta Cruce, pentru că iubirea smerită a lui Hristos Cel răstignit îi înviiat a biruit viclenia și răutatea lor (cf. Coloseni 2, 14-15). Prin urmare, noi nu înțelegem Crucea fără Hristos, și nici pe Hristos fără Sfânta Cruce. Crucea este nedespărțită de Hristos și Hristos este nedespărțit de Cruce.

Când cinstim Sfânta Cruce, ne aducem aminte în primul rând de iubirea lui Hristos pentru noi, iubire mai tare decât moartea. Iubirea aceasta smerită este singura care dă viață și libertate. De aceea, Crucea este simbolul vieții trăite în iubire smerită, nu în iubire posesivă, ci în iubire jertfelnică, dăruitoare de sine, iubirea care dă viață, care creează comuniune, care iartă și care înalță, care recuperează și care reînnoiește. În Hristos Cel răstignit pe Cruce se vede iubirea Lui față de Dumnezeu Tatăl, ca ascultare și față de oameni, ca iertare, de aceea, înainte de a muri pe Cruce, Iisus a zis: 'Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac!' (Luca 23, 34). Deci, iubirea smerită și milostivă mai tare decât moartea se vede numai în Sfânta Cruce. (...)

† Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Știri pe scurt

Sâmbătă, 8 Septembrie, de Praznicul Împărătesc al Nașterii Maicii Domnului, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia Rozavlea – Centru, cu ocazia hramului bisericii. În cadrul Sfintei Liturghii, diaconul Vasile Dohotar a fost hirotonit întru preot pe seama credincioșilor din Parohia Racova, Prot. Carei. La sfârșitul Sfintei Liturghii, după ce a felicitat pe P.C. Protopop Grigore Andreica, preot al acestei parohii și Consiliul Parohial, pentru organizarea sărbătorii, P.S. Iustin Sigheteanul a oferit Diploma "Sf. Iosif Mărturisitorul" Profesorului Ioan Condrat, pentru promovarea tradiției, cântecului și portului autentic Maramureșean, ca instructor al Ansamblului de tineret "Roza Rozalina" pe care-l coordonează. Aceași diplomă a fost oferită și Corului Bisericii Parohiei Rozavlea pentru păstrarea tradiției corale bisericești maramureșene.

Joi, 6 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit noul altar de vară, ridicat în incinta Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență Maramureș. A liturghisit și a predicat. La sfârșitul Sf. Liturghii, Preotul slujitor în această instituție, angajat al SMURD ca și paramedic, Pr. Nicolae Zola, cu a cărui implicare responsabilă s-a ridicat altarul de vară, a primit rangul de sachelar, iar cei care au contribuit la realizarea lui, în frunte cu D-I. Col. Ioan Pop - Inspector Șef al I.S.U. Maramureș au primit diplome de vrednicie. Tot cu aceasta ocazie P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit o frumoasă pictură, reprezentând Învierea Domnului, așezată în holul instituției.

Nașterea Maicii Domnului este prima mare sărbătoare din cursul anului bisericesc, care a început la 1 septembrie. Ea este prăznuită pe data de 8 septembrie. Sfânta Scriptură nu ne relatează acest eveniment. Însă, scrierile apocrife oferă foarte multe amănunte despre originea și copilăria Fecioarei Maria. Cea mai importantă sursă în acest sens, o reprezintă Protoevanghelia lui Iacov, o lucrare iudeo-creștină din sec. al II-lea. Fragmentul referitor la Fecioara Maria a fost scris în jurul anului 140. Deși nu este considerată o scriere canonică, informațiile oferite pot fi considerate veridice, cu rezervele de rigoare.

Maica Domnului în Calendarul popular

Sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului marchează hotarul astronomic dintre vară și toamnă. Bătrânii spun că în această zi, rândunelele pleacă spre zonele calde, insectele încep să se ascundă în pământ, iar frigul își face simțită prezența. De aici și spusă: "O trecut Sântămărie, leapădă și pălărie!" Din această zi se încep unele activități practice specifice: culegerea unor fructe și plante medicinale, băutul nucilor, recoltarea ogoarelor, culesul viilor, semănatul cerealelor de toamnă. Fecioara Maria este cea mai îndrăgită divinitate feminină a Panteonului românesc, invocată și astăzi de fete

pentru grăbirea căsătoriei, de femei pentru ușurarea nașterii, de păgubiți pentru prinderea hoților, de descântătoare pentru vindecarea bolilor etc. Ea are trăsăturile Marii Zeițe neolitice, invocată în momentele de grea cumpănă ale omului. În basme ajută eroinele să iasă din impas, dar le pedepsește cu asprime când îi încalcă ordinele, vindecă boli grele, redă vederea ficei orbite de mama vitregă, înzestreață fecioara vrednică și ascultătoare și o căsătorește cu fiul de împărat etc. În unele tradiții, Maica Domnului, adesea identificată cu astrul nopții, Luna, sau cu Pământul, se roagă de Dumnezeu să nu prăpădească lumea, să nu izgonească vânturile cu avantajele pe care le aduc acestea oamenilor.

În 8 septembrie, Biserica din Dumbrăvița își serbează ocrotitoarea. Gospodinele pregătesc mâncăruri alese pentru invitați și costumele populare specifice zonei. Fiecare familie își invită rudele pentru a lua parte la sărbătoare. În ajunul sărbătorii, tinerele din sat fac curățenie și aduc flori la Biserică. Seara se oficiază slujba Vecerniei cu litie, urmată de Acatistul Maicii Domnului și priveghere. În ziua sărbătorii, dimineața se face sfințirea apei și primirea preoților invitați. La sfârșitul slujbei se înconjoară Biserica de trei ori, cântându-se cântări închinat Maicii Domnului. Anul acesta copii au pregătit o serbare închinată Fecioarei Maria, intitulată NAȘTEREA TA PREACURATĂ, iar corul THEOTOKOS al parohiei a dat răspuns la Sfânta Liturghie și au cântat Picesne specifice sărbătorii.

binecuvântarea Sa. Tot el le-a vestit că acest prunc se va umple de Duh Sfânt din pântecul mamei sale și că va fi un vas al lui Dumnezeu. (Luca 1, 4-23).

Praznicul liturgic al Nașterii Maicii Domnului

Sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului există și la coptii egipteni și la iacobii sirieni, separați de Biserica Ortodoxă după Sinodul al patrulea ecumenic. Având în vedere că aceștia n-au împrumutat mai nimic de la ortodocși după despărțirea lor de Biserica Ecumenică, înseamnă că sărbătoarea respectivă era deja în uz și la ei înainte de această despărțire. Deci, începutul ei trebuie pus între Sinodul III ecumenic (431) și Sinodul IV ecumenic (451).

Omul cu șapte ochi

Pr. dr. Dinu Horațiu Brici
(Schitul „Sf. Trei Ierarhi” – leud)

Învățătura de credință ortodoxă ne învață că păcatul a apărut o dată cu căderea protopărinților noștri: „așa cum printr-un om a intrat păcatul în lume - și prin păcat, moartea, tot astfel moartea a trecut în toți oamenii prin aceea că toți au păcătuit” (Romani 5, 12). Păcatul a apărut în lume datorită faptului că omul nu a știut cum să folosească libertatea cu care l-a înzestrat Dumnezeu. Omul, prin libera sa alegere, s-a separat de Dumnezeu și o dată cu aceasta s-a abătut de la dumnezeiasca sa chemare, aceea de a deveni dumnezeu. În concepția Sfinților Părinți, păcatul este tot ceea ce îl îndepărtează pe om de Dumnezeu, îl determină să abandoneze drumul spre Creator. Păcătuiind, omul cade într-o stare subumană, uitându-și rostul său duhovnicesc.

Cei mai mulți dintre noi, în momentul în care suntem întrebați care este cel mai grav păcat, amintim păcatul mândriei. Totuși, dacă privim în istoria omenirii, vom constata că la originea mai multor crime stă ascuns un alt păcat, înrudit cu acesta - păcatul invidiei. Lucifer este cel la care întâlnim pentru prima dată invidia. Acesta, datorită faptului că era invidios pe marea dragoste dintre Dumnezeu și om și pe comuniunea dintre ei, a căutat să aducă dezbinare. Cu ajutorul minciunii și înșelătoriei, diavolul a reușit să-i "convingă" pe primii oameni să calce porunca dată de Dumnezeu, fapt care a avut urmări dramatice: omul s-a despărțit de Izvorul cel Veșnic, iar "moartea a intrat în lume ca o fiară sălbatică și neimblănzită, distrugând viața omenească" (Sf. Ioan Damaschin).

După alungarea din Rai, primul care a îmbrățișat această patimă a fost Cain, care din invidie i-a vărsat sângele fratelui său Abel: "...Iar când ei erau în câmpie, Cain s-a aruncat asupra lui Abel, fratele său, și l-a omorât" (Facere 4, 8).

Tot datorită invidiei, frații lui Iosif, fiul patriarhului Iacob, l-au aruncat pe acesta într-o groapă: "au dezbrăcat pe Iosif de haina cea lungă și aleasă cu care era îmbrăcat și l-au luat și l-au aruncat în puț" (Facere 37, 23-24).

Nici Saul nu a scăpat de acest mare păcat și datorită invidiei căuta să-l ucidă pe David, binefăcătorul său. După ce David l-a ucis pe Goliat, femeile din toate cetățile lui Israel,

strigau și ziceau: "Saul a biruit mii, iar David zeci de mii". Această reacție a poporului i-a provocat mare supărare lui Saul și din acel moment a căutat să-l ucidă pe David. Însuși Iisus Hristos, chiar de la naștere, a fost urmărit de invidia regelui Irod, iar la maturitate, tot din invidie, a fost predat lui Pilat: "Căci știa că din invidie L-au dat în mâna lor" (Mt. 27, 18). Cărturarii și fariseii îl invidiau pe Hristos pentru că făcea minuni și ajuta o mulțime de oameni, care îl urmau cu admirație și devotament preutindenii. Din exemplele de mai sus putem observa de ce acest păcat este atât de periculos-pentru că aduce cu sine vărsare de sânge: "invidia este uciderea potențială și provocatoare, cauza celei dintâi vărsări de sânge și apoi a uciderii lui Dumnezeu" (Sf. Grigorie Palama). Invidia a ajuns să facă cea mai mare crimă din toate timpurile, să-L omoare pe Hristos.

Cel stăpânit de această patimă nu ține cont de nimeni, de familie sau prieteni, este mereu trist și posac, dar nu datorită vreunui rău care a apărut în viața sa, ci datorită binelui apropiatului său. Întotdeauna cel cuprins de această patimă are ca "activitate zilnică" analiza vieții semenilor săi și caută mereu să compare viața sa cu a lor. În momentul în care realizează că aproapele său are parte de aprecierea celor din jur, dovedindu-se superior lui, atunci acesta cade într-o permanentă tristețe, provocată de patima invidiei. Tocmai de aceea, dacă ar fi să pictăm pe hârtie un portret al omului invidios, atunci el ar trebui să apară cu cel puțin șapte ochi, deoarece acesta se află tot timpul în gardă, gata să-i observe și să-i analizeze pe toți din jurul său. Omul invidios este mereu pregătit să facă observații și să-i umilească pe ceilalți, dar în același timp să se laude pe sine.

Condițiile vindecării de această patimă sunt pocăința, mărturisirea păcatului, Sf. Împărtășanie, dorința de a fi vindecat, rugăciunea, respectarea poruncilor și nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu.

Patima invidiei este grea, provoacă multe greutăți omului, iar vindecarea este extrem de dificilă. Cel care vrea să scape de acest păcat trebuie, de asemenea, să învețe să iubească cu adevărat, și să înțeleagă că toate pe care le are aproapele său sunt daruri primite de la Dumnezeu. Sfinții Părinți dau soluții și celor care sunt victime ale invidiei celorlalți, recomandând evitarea conviețuirii cu aceștia: "așa cum ne străduim să așezăm departe de foc substanța inflamabilă, astfel trebuie să îndepărtăm legăturile prietenești cu cei invidioși" (Sf. Vasile cel Mare).

Importanța praznicului Nașterii Maicii Domnului

pentru creștini, în general, și pentru Dumbrăvița, în special

Pr. Bogdan Ciocotișan

Părinții Fecioarei Maria - Ioachim și Ana

Tatăl Fecioarei Maria se numea Ioachim și era din seminția lui Iuda. Soția lui Ioachim se numea Ana și era fiica preotului Matthan. Astfel, tatăl Fecioarei Maria era un urmaș al regelui David, iar mama, o descendentă din familia profețască a lui Aaron, împlinindu-se prin aceasta proorocia că Mesia va avea o dublă descendență: împărătească și profețască.

Arhanghelul Gavriil aduce vestea cea bună

Pentru că nu aveau copii, Ioachim și Ana au început să fie ironizați și batjocoriți de oameni. Lipsa copiilor era considerată un blestem din partea lui Dumnezeu. Și totuși, Ioachim și Ana nu s-au răzvrătit împotriva lui Dumnezeu, nici nu au renunțat la viața lor virtuoasă, rugându-se în continuare cu lacrimi și nădăjduind în bunătatea lui Dumnezeu. Tradiția spune că în al cincizecilea an al căsătoriei lor, Marele

Preot de la Templu a refuzat în public jertfa lor, numindu-i blestemați.

Întristați, cei doi părinți s-au îndreptat spre casa lor din Seforis și au hotărât să se retragă fiecare pentru post și rugăciune. Ioachim a zis către soția sa Ana: "Pe mine nu mă îndeamnă inima să mai intru în casa mea, căci noi suntem urgisiți de Dumnezeu. Iată, eu mă duc la munte și acolo voi posti și mă voi ruga lui Dumnezeu, doar se va milostivi și ne va da nouă un copil". Iar Ana a început să se roage lui Dumnezeu cu durere și cu multe lacrimi, zicând: "Doamne, Atotțitorule, Căla ce numai cu cuvântul ai făcut cerul și pământul și toate câte se văd; Căla ce ai zis făpturilor Tale să trăiască și să se înmulțească; Căla ce ai binecuvântat pe Sarra, femeia lui Avraam și a născut pe Isaac la bătrânețe, și ai dăruit Anei fiu, de a născut pe Samuel proorocul, dă-mi și mie roada pântecelui meu și nu lăsa să fiu de ocară între oameni, că de voi naște fiu, sau fiică, îl voi închina Ție cu toată inima și-l voi da să slujească în biserică slavei Tale" (I Regi 1, 11).

Îngerul Gavriil se va arăta fecăruia, spunându-le că rugăciunea lor nu a fost trecută cu vederea și că Dumnezeu le va trimite

Despre credință

Noi credem în Dumnezeu, dar credem și lui Dumnezeu în toate, ceea ce este altceva. Deoarece a crede lui Dumnezeu înseamnă a cugeta că făgăduințele pe care ni le-a făcut sunt sigure și adevărate, iar a crede în Dumnezeu înseamnă a cugeta drept la El. Așadar, se cuvine ca noi să avem aceste două cugetări și pe amândouă să le recunoaștem ca adevărate, purtându-ne în așa fel încât să dăm crezare celor ce au siguranța clar-vederii și să ne încredem deplin lui Dumnezeu, întru Care este credința noastră, iar în felul acesta să fim socotiți drepecți înaintea Lui, ca unii ce îi suntem credincioși.

Pr. Dr. Cristian Ștefan

Toate cele spuse ne sunt argumentate și de Sfânta Scriptură, unde ni se spune: „Și a crezut Avraam pe Domnul, și i s-a socotit aceasta ca dreptate” (Facere 15,6). Dar cum a fost făcut drept Avraam când a crezut? El a primit făgăduința pentru urmașul său – care era Isaac – că vor fi binecuvântate prin el toate semințiile lui Israel. Apoi a primit poruncă de la Dumnezeu să jertfească pe Isaac, care era încă fraged ca vârstă și prin care avea să fie adusă la împlinire făgăduința Lui. Avraam nu a grăit nimic împotriva, ba chiar s-a grăbit să-l jertfească pe copil cu propria sa mână, socotind că făgăduința este sigură și fără greș, prin această jertfă a lui.

După cum se cunoaște, această învoială de a-l aduce pe Isaac drept jertfă a fost nu numai o mărturie sigură și o înfățișare limpede a credinței lui Avraam, dar s-a făcut și pricină a nașterii lui Hristos din seminția lui, iar prin El, într-adevăr, s-au binecuvântat toate semințiile pământului, împlinindu-se astfel

făgăduința. Căci celui care l-a dat pentru Dumnezeu pe fiul său cel unul născut și adevărat, Dumnezeu i-a devenit oarecum dator, pentru a da jertfă, la rândul Lui, pe Fiul Său cel Unul Născut și Adevărat.

Atunci când „s-a plinit vremea”, și Hristos ne-a făgăduit moștenirea vieții celei veșnice și a Împărăției cerești, însă ne-a poruncit să trăim în modestie, să viețuim cu puțină cheltuială, să postim, să ne rugăm, să ne răstignim pe noi înșine cu patimile și poftetele noastre, să fim în toată clipa pregătiți pentru moarte.

Dacă vom fi fără preget întru acestea și de vom crede în acea făgăduință a Fiului lui Dumnezeu, atunci cu adevărat vom crede lui Dumnezeu, asemenea lui Avraam, iar aceasta ni se va socoti nouă ca dreptate.

Astfel, cumpătarea și dreptatea, smerenia și răbdarea față de cei ce ne vatămă într-un fel sau altul, împlinirea poruncilor lui Hristos – Dumnezeu, precum și nevoințele trupești prin post și privegheri, sunt nu numai o dovadă că noi am crezut cu adevărat în făgăduințele lui Hristos, Mântuitorul lumii, dar într-un fel îl fac pe Dumnezeu să ne dăruiască în schimb viața cea veșnică, întru bucuria și slava Împărăției Lui.

„Și a crezut Avraam pe Domnul, și i s-a socotit aceasta ca dreptate”

(Facere 15, 6)

